Začetek začasne uporabe sporazuma o trgovini med Evropsko unijo in Skupnim južnoameriškim trgom

Datum	30.4.2026
Subjekt	gov.si
Region	Zahraničie
Kategorie	Obchod a ekonomika, Politika, Medzinárodné organizácie

S 1. majem 2026 se bodo odprle nove priložnosti za slovenske izvoznike, saj se s tem dnem začne začasna uporaba Začasnega sporazuma o trgovini med Evropsko unijo na eni strani ter Skupnim južnoameriškim trgom, Argentinsko republiko, Federativno republiko Brazilijo, Republiko Paragvaj in Vzhodno republiko Urugvaj (države Mercosur) na drugi strani.

Besedilo Začasnega sporazuma o trgovini med Evropsko unijo na eni strani ter Skupnim južnoameriškim trgom, Argentinsko republiko, Federativno republiko Brazilijo, Republiko Paragvaj in Vzhodno republiko Urugvaj na drugi strani, ki se bo s 1. majem 2026 začel začasno uporabljati, je objavljeno v Uradnem listu Evropske unije.

Evropska komisija je pripravila praktične informacije za podjetja v zvezi z začetkom začasne uporabe so dostopne na strani Obdavčitev in carinska unija (angleško Taxation and Customs Union) ter na strani Dostop na trg (angleško Access to Markets)

Sporazum bo postopoma popolnoma odpravil dajatve za 91 odstotkov blaga, ki ga podjetja EU izvažajo v države Mercosur. S tem se bo letno prihranilo več kot 4 milijarde evrov.

Področja, kjer bo sporazum prinesel največ koristi za izvoznike

Sektorji, za katere se na ravni EU pričakuje, da se bo izvoz zaradi znižanja ali pa odprave carinskih stopenj najbolj povečal (motorna vozila za 200 odstotkov, kar znaša približno 20,7 milijard evrov; stroji za 35 odstotkov, kar znaša približno 5,4 milijard evrov in kemični izdelki za 50odstotkov, kar znaša približno 4,8 milijard evrov) so našteti spodaj.

De zdaj so za izdelke po poreklu iz EU pri uvozu v Mercosur države veljale naslednje carinske stopnje:

- avtomobili: 35 odstotkov;
- oblačila: 35 odstotkov
- usnjena obutev: 35 odstotkov
- žgane pijače: 20-35 odstotkov
- vina: 27 odstotkov
- stroji: 14-20 odstotkov
- avtomobilski deli: 14-18 odstotkov
- kemični izdelki: do 18 odstotkov
- zdravila: do 14 odstotkov

Mercosur ima tudi velik potrošniški potencial za visokokvalitetne EU izdelke kot so vina, siri, mlečni izdelki, za katere veljajo trenutno visoke carinske stopnje:

- šampanjci in peneča vina: 20-35 odstotkov
- žgane pijače - 20-35 odstotkov
- čokolada : 20 odstotkov
- viski in ostale žgane pijače: 20-35 odstotkov
- vaflji, keksi: 18 odstotkov
- kandirane breskve: 55 odstotkov
- osvežilne pijače: 20-35 odstotkov.

Največje priložnosti za slovensko gospodarstvo

Študija Centra poslovne odličnosti Ekonomske fakultete kaže, da sporazum glede na predvideno liberalizacijo nudi priložnosti za slovenska izvozna podjetja za igrače, električne aparate, stroje, izdelke iz papirja. Med sektorji z rastjo je študija izpostavila 5 sektorjev: stroji, elektronski izdelki, lesna in papirna industrija, nekovinski izdelki, kovine.

99 odstotkov slovenskega izvoza v države Mercosur trenutno predstavljajo industrijski proizvodi. Od tega:

- zdravila (7,5 odstotka)
- deli rotacijskih strojev (6 odstotkov)
- medicinski instrumenti (6 odstotkov)
- polizdelki iz aluminija (5,3 odstotkov)
- imunološki izdelki (4,4 odstotkov)
- deli za stroje (3,9 odstotkov)

Ostala področja sporazuma

Skupni izvoz kmetijskih izdelkov EU naj bi se po analizi Evropske komisije povečal za 49 odstotkov, kar znaša 1,2 milijardi evrov. Izvozni potencial se bo povečal za večino kmetijskih izdelkov, še posebej to velja za sadje in zelenjavo (predvidoma za 36 odstotkov, kar znaša 185 mio evrov), rastlinska olja (za 21 odstotkov, kar znaša 185 mio evrov), mlečne izdelke (za 102 odstotkov, kar znaša 85 mio evrov), pijače (za 53 odstotkov, kar znaša 608 mio evrov).

V sporazumu je posebno poglavje, namenjeno malim in srednjim podjetjem, ki zagotavlja, da bodo le-ta lahko v celoti izkoristila priložnosti, ki jih ponuja sporazum. Že sedaj več kot 30.000 malih in srednje velikih podjetij (MSP) EU izvaža v države Mercosur. Z izboljšanjem poslovnega in naložbenega okolja bodo imeli EU MSP nove priložnosti za uspešen dostop do trga.

Sporazum bo odpravil uvozne dajatve za 92 odstotkov blaga po poreklu iz držav Mercosur, izvoženega v EU, kar bo EU omogočilo uravnoteženo odpiranje trga. Občutljivi kmetijski proizvodi, kot so govedina, sladkor ali perutnina, se bodo uvažali po preferencialni carinski stopnji le v okviru kvot.

Za Argentino, Urugvaj in Paragvaj začasni sporazum v celoti odpravlja izvozne dajatve na surovine in industrijsko blago ali jih obračunava po stopnji nič. Prav tako znižuje izvozne dajatve na kmetijske proizvode (Argentina) ali jih odpravlja (Urugvaj, Paragvaj in Brazilija).

V zvezi z industrijskim blagom se je Brazilija zavezala, da bo za pomembne surovine, potrebne za gospodarsko diverzifikacijo EU (nikelj, baker, aluminij, surovine za proizvodnjo jekla, jeklo, titan),

ohranila carinsko stopnjo prosto. Preferencialen in stabilen dostop do surovin je ključnega pomena z vidika gospodarske varnosti in zunanje konkurenčnosti.

Države Mercosur prvič odpirajo svoje trge javnih naročil, kar pomeni nove priložnosti za sodelovanje pri javnih razpisih za ponudnike iz EU tudi v tistih državah Mercosur, ki niso članice Sporazuma WTO o vladnih naročilih.

Sporazum prinaša odpravo tehničnih in regulativnih trgovinskih ovir za blagovno menjavo, zlasti s spodbujanjem uporabe samocertificiranja in poenotenja z uporabo mednarodnih standardov. Dosežen je bil dogovor o zmanjšanju podvajanja testiranja v sektorju elektronike na področjih z nizkim tveganjem. Na voljo je tudi posebna priloga o motornih vozilih, ki spodbuja uporabo pravilnikov Gospodarske komisije Združenih narodov za Evropo (angleško United Nations Economic Commission for Europe - UN/ECE) in zmanjšuje podvajanje preskusov v sektorju.

Sporazum prinaša prednosti tudi v trgovini s storitvami – ureja dostop do storitvenih sektorjev in olajševanje trgovine s storitvami med EU in državami Mercosur, tako z lokalnim ustanavljanjem kot čezmejno. Sprejeto je bilo tudi poglavje o e-trgovini, kar je novost za države Mercosur.

Sporazum ureja tudi visoko raven varstva in uveljavljanja pravic intelektualne lastnine. Predvidena je tudi visoka raven zaščite in izvrševanja na področju geografskih označb EU, primerljiva z ravnjo v EU, za 344 imen kakovostnih živil, vina in žganih pijač v EU, med njimi tudi šest geografskih označb Republike Slovenije (Kranjska klobasa, Kraška panceta, Kraški zašinek, Kraški pršut, slovenski med, Štajersko prekmursko bučno olje).

Pravica do urejanja v javnem interesu je pomemben pravni standard.

Ocena koristi sporazuma za EU in slovensko gospodarstvo

Skupni učinek sporazuma z državami Mercosur na celotno EU gospodarstvo naj bi po podatkih, s katerimi razpolaga Evropska komisija, znašal okoli 80 milijard evrov ob popolnem izvajanju sporazuma. V izračunu, ki ga je naredila Evropska komisija, niso upoštevane posredne koristi, koristi od izboljšanja dostopa do trga javnih naročil, prihranki za podjetja na račun izboljšanje varstva pravic intelektualne lastnine ali zmanjšanje administrativnih bremen, ki so težje izmerljivi.

Tako analiza Evropske komisije kot študija Centra poslovne odličnosti Ekonomske fakultete kažejo na priložnosti, ki se za podjetja odpirajo z začetkom začasne uporabe Začasnega trgovinskega sporazuma z državami Mercosur.

Več informacij o sporazumu in dodatnih mehanizmih je na voljo tudi na spletni strani Sveta EU.

https://www.gov.si/novice/2026-04-30-zacetek-zacasne-uporabe-sporazuma-o-trgovini-med-evropsko-unijo-in-skupnim-juznoameriskim-trgom